

(Hentet fra <https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2015-2016/160510/>)

Sak nr. 3 [13:01:39]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen og André N. Skjelstad om å beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15) (Innst. 248 S (2015–2016), jf. Dokument 8:31 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Mudassar Kapur (H) [13:02:37]: (ordfører for saken): Jeg vil begynne med å takke komiteen for samarbeidet i forbindelse med denne saken.

Komiteen mener det er viktig at framtidens bygg er energieffektive og klimavennlige. Komiteens flertall viser til de nye energikravene som trådte i kraft 1. januar i år. Blant annet gjør disse kravene nye bygg 20–25 pst. mer

energieffektive enn i dag. Det er heller ikke lenger lov å installere eller benytte fossil oppvarming i nye bygg. Komiteen viser derfor til at regjeringen gjennom dette følger opp klimaforliket.

Komiteens flertall viser til at de nye energikravene kom på plass etter et langt arbeid med grundige utredninger og prosesser, og byggebransjen er nå i gang med å implementere og tilpasse seg de nye kravene.

Slik saken legges fram nå, er det ikke flertall for de opprinnelige forslagene fra Venstre og SV, men det er noen andre forslag som sannsynligvis kommer til å få flertall. Jeg kommer tilbake til det.

Jeg kommer nå til å bruke resten av tiden min til å adressere saken videre på vegne av Høyre. La oss starte med et overordnet blikk på boligmarkedet. Befolkningsveksten er en av flere faktorer som har bidratt til økt press på boligmarkedet. Det er ubalanse mellom tilbud og etterspørsel, og jeg tror ikke jeg bommer hvis jeg antar at de neste 30 årene må vi bygge mer enn det vi har gjort de siste 100 årene, for å møte denne veksten. Dette presser prisene opp.

Det er ikke noen tvil om at ved siden av denne etterspørselsveksten, har også tekniske krav og detaljer som har blitt lagt oppå hverandre som i en lappeteppes-strategi fra overivrige og sentralstyringsvillige rød-grønne politikere, bidratt til økte boligpriser. Derfor må det nå være et mål for oss politikere å få byggetakten opp og byggekostnadene ned. Vi kan ikke regulere alt, men vi kan sørge for en politikk som skaper forenkling og forutsigbarhet for dem som skal bygge alle boligene.

I et brev fra statsråd Sanner i forbindelse med denne saken, framgår det at OBOS mener at ved bygging av enkelte leiligheter vil de kunne spare inntil 60 000 kr om de får mulighet til å benytte elektriske oppvarmingsløsninger.

De nye energikravene gjør også at nye boliger har et lavere energibehov, og dermed er det heller ikke behov for like omfattende oppvarmingssystemer som før. Det liker ikke Arbeiderpartiet. Derfor har de nå fått med seg SV og Venstre – sannsynligvis også Kristelig Folkeparti og Senterpartiet – på å støtte et forslag som ifølge Boligprodusentenes Forening vil gjøre det 100 000 kr dyrere å bygge en leilighet på 60 m².

Representanten fra Arbeiderpartiet, Stine Renate Håheim, mente at det er naivt å tro at tekniske krav ikke har noe å si for prisen. Jeg mener at det er ganske naivt å mene noe sånt.

Jeg vil også benytte anledningen til å komme med en prinsipiell merknad: Vi mener at det tilligger regjeringen å fastsette forskrifter. At Stortinget skal gå inn og detaljstyre forskrifter, skaper ikke annet enn uforutsigbarhet og usikkerhet for en stor bransje, og det er derfor svært problematisk.

Arbeiderpartiet tok initiativ til en debatt om en seriøs byggebransje tidligere i dag. Jeg lurer på om den samme byggebransjen mener det samme om seriøsiteten til Arbeiderpartiet når de lanserer denne typen uforutsigbare forslag.

Jeg kommer ikke til å bruke tid på forslagene fra SV og Venstre. Dem er det ikke flertall for, men jeg har lyst til å kommentere et annet forslag, som det

er flertall for, og si hvorfor jeg mener at det forslaget ikke burde vært vedtatt.

Igjen: I forrige sak snakket vi om seriøsitet i byggebransjen. Men byggebransjen trenger også forutsigbarhet fra seriøse politikere. Det fremmes en rekke forslag i denne saken, som skaper bekymring og for min del undring. Blant annet har et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og SV fremmet et forslag om at kommunene også kan pålegge at nye bygninger utstyres med varmeanlegg. En slik bestemmelse vil jo igjen føre til økte byggekostnader, mer byråkratisering, mindre rom for å tenke innovasjon og nye typer bygg og mer binding av byggebransjen.

Jeg vil helt avslutningsvis minne om at med de økte boligprisene vi har nå, og det presset vi ser i pressområder, trenger byggenæringen lavere byggekostnader, slik at regningen ikke sendes til den enkelte forbruker, som veldig ofte er nyetablerte, unge mennesker.

Stine Renate Håheim (A) [13:08:00]: La meg først takke saksordføreren, som har geleidet saken igjennom i komiteen, og også alle som har tatt kontakt. Det har vært et enormt engasjement, noe som har bidratt til å opplyse saken.

For Arbeiderpartiet har dette vært en sak med krevende avveininger, for vi anerkjenner også at det ligger til regjeringen å fastsette tekniske forskrifter, og vi mener det må tilhøre unntakene at Stortinget endrer disse. Men når regjeringen lager forskrifter som undergraver målsettingen i klimaforliket

som et bredt flertall på Stortinget står bak, mener vi at nettopp dette er et slikt unntakstilfelle.

Arbeiderpartiet mener det er viktig at vi har energieffektive løsninger i bygg, og at byggene våre bidrar til å fristille energi til elektrifisering av andre deler av samfunnet.

Ved utgangen av 2015 hadde Tesla levert ut 107 000 biler totalt på verdensbasis de siste årene. I Oslo ser man nå på muligheten for elektriske busser. Det er veldig bra. Men det har seg sånn at verken elektriske busser, ferjer eller biler kan driftes på spillvarme fra søppelforbrenningsanlegg, pellets eller varmepumper. Når transportsektoren og sokkelen skal elektrifiseres, mener vi det er riktig å bruke andre energikilder enn direktevirkende el der det er mulig, og det er i byggene våre. Vi mener det derfor er god klimapolitikk å stille krav til de store byggene som frigjør energi til elektrifisering av andre deler av samfunnet. Vi fremmer derfor forslag sammen med Venstre og SV om at i bygg over 1 000 m² må det fremdeles være en regulering av direktevirkende elektrisitet.

Dette er et kjent krav fra byggenæringen. De byggene som bygges i dag, bygges mest sannsynlig etter de kravene, fordi disse kravene har vært der lenge, i hvert fall er det gjenkjennelige krav, og vi mener det er riktig å opprettholde krav til de største byggene.

I dag har kommunene mulighet til å vedta tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg. Vi mener det er fornuftig å bruke den overskuddsenergien som er i mange kommuner, til å varme opp eller kjøle

ned bygg. Vi fremmer derfor også forslag om at det fremdeles må være en tilretteleggingsplikt der kommunen har vedtatt tilknytningsplikt. Det er god klimapolitikk, det er god ressursbruk, og det er faktisk å ta lokaldemokratiet på alvor.

I byggepolitikken er vi nødt til å tenke langsiktig. Byggene vi bygger i dag, skal stå i flere generasjoner. Da er det kortsiktig å gjøre byggene helt avhengige av direktevirkende el til oppvarming. Det er dårlig klimapolitikk, og det er dårlig for forbrukerne som er låst til én energikilde.

Så skal vi i Arbeiderpartiet gjerne være med og diskutere hvordan kravene kan forenkles, og hvordan vi kan utforme krav som fremmer innovasjon. Vi har også tidligere vært med og fjernet krav under den rød-grønne regjeringen, og med dette forslaget i dag får altså bygg under 1 000 m² en betydelig lettelse i kravene.

Men jeg mener også det er naivt å tro at man bare ved å fjerne tilknytningskrav vil løse den situasjonen vi har i pressområdene med sterkt økende boligpriser. Det må man løse på andre måter. Derfor har Arbeiderpartiet også fremmet ti konkrete forslag for å få opp takten i boligbyggingen.

Dette blir lett en debatt om tall, og jeg forstår godt posisjonens ønske om å gjengi alle tall som kommer ut. Under høringen fikk vi eksempler på installering av vannbåren varme i vanlige leiligheter til den nette sum av 6 000 kr. Vi kan godt slå tall i hodet på hverandre, men dette handler om hvordan vi ønsker at byggene våre skal være i framtiden.

Så finnes det også aktører i byggenæringen som mener at det å ha grønne bygg er et konkurransefortrinn, og som har som strategi hele veien å ligge foran de tekniske kravene. Da Skanska holdt sin Future Day-konferanse i 2014, sa Tor Helge Dokka i Skanska:

«De prosjektene vi jobber med, viser at det er mulig å få ned kostnadene og finne stadig bedre løsninger.»

Han sa også:

«Skal vi videre, må derfor byggherre og offentlige myndigheter stille strengere krav.»

Vi tror at når det gjelder både klima og den lokale ressursbruken i kommunene, er det riktig å ha noen krav. Vi har nå bestemt oss for å støtte regjeringen på at kvadratgrensen kan økes til 1 000 m², men på de store byggene, de store volumene, mener vi det er veldig riktig å regulere bruken av direktevirkende elektrisitet.

Presidenten: Da oppfatter presidenten det slik at representanten Stine Renate Haaheim har tatt opp de forslagene hun selv har omtalt. – Det har hun.

Helge André Njåstad (FrP) [13:13:09] (leiar i komiteen): Eg vil òg takka saksordføraren for godt arbeid – eg veit ikkje om eg kan bruka orda for å ha losa den igjennom i komiteen, for eg skulle gjerne sett at denne saka hadde fått eit anna utfall av komitébehandlinga. Men det er iallfall ein grundig og god jobb som har vore gjord, og det har vore stort engasjement knytt til

denne saka. Det er heilt naturleg når det gjeld bustadbygging og prisar, at folk engasjerer seg, og at det er noko som opptek fleire enn berre dei som byggjer bustader, det opptek òg folk flest.

Då er det mange måtar me kunne teke denne debatten på. Det prinsipielle i forhold til at Stortinget i større grad ønskjer å gå inn og detaljstyra forskrifter, er ein inngang til debatten. Det var greitt å høyra at Arbeidarpartiet kalla det eit unntakstilfelle, og at ein prinsipielt vil halda seg vekk frå å driva stortingsregjereri. Men eg synest det er ei feil sak, uansett, å senda rekninga til dei som skal byggja bustader. Og det er ikkje minst dei som skal kjøpa bustader og stifte familie, som får denne rekninga. Derfor håper eg at det er mogleg å revurdera synet.

No er det mange tal som verserer. Dersom eg hadde kome med eit nytt tal no, hadde ein sikkert slått tilbake på det og sagt at det ville ikkje vera så dyrt. Derfor trur eg at me skal lytta litt til kva andre seier. Det kom ei pressemelding i går frå bustadbyggjarane, som adresserer ansvaret direkte til Arbeidarpartiet, med overskrifta:

«Arbeiderpartiet gjør nye boliger enda dyrere.

I morgen vedtar Stortinget fordyrende krav for nye boliger».

Og bustadbyggjarane skriv at i morgon vil Stortinget mest sannsynleg vedta eit forslag som gjer ein 60 kvadratmeter stor leilegheit 100 000 kr dyrare. Dei viser til denne innstillinga, som kan få eit fleirtal i dag. Grunnen til at eg seier «kan», er at eg håper at debatten vil få folk til å tenkja seg om ein gong til: Skal me verkeleg senda ei rekning på 100 000 kr som ein ikkje kan

visa til at har ein direkte effekt, men som vil gjera det dyrare? Eller kan me heller stola på at regjeringa har gjort eit grundig arbeid når dei fastset forskrifter, og ikkje bruker Stortinget som arena for å setja til side regjeringa sin suverene rett til å fastsetja forskrifter?

Eg håper at det finst parti som kan revurdere synspunktet sitt. Og dersom ikkje utfordrar eg dei gjerne til å seia om dei er villige til å gå ein runde til dersom det viser seg at kostnadene blir 100 000 kr høgare. Eller ønskjer ein å stå på denne talarstolen og seia at ja, me skal ileggja nye leilegheiter 100 000 kr i høgare utgifter på grunn av at ein stiller krav som ein ikkje kan dokumentera har den effekten som ein ønskjer.

For vår del er det veldig tydeleg at me ønskjer å lata det vera billegare å byggja bustader. Derfor har både regjeringa og stortingsfleirtalet gjort masse i denne perioden for å lempa på krav som er fordyrande. Me har lagt om plan- og bygningsloven og skal gjera endå meir der. Me har gjeve fylkesmennene beskjed om å vektleggja lokalt sjølvstyre sterkare, sånn at fleire planar blir godkjende, så det går an å byggja fleire bustader. Det er veldig synd at stortingsfleirtalet med Arbeidarpartiet i spissen går i motsett retning når me er inne i ein god trend med at det blir billegare å byggja fordi regjering og storting legg til rette for det.

Eg håper det er mogleg å revurdere synet, og at me kan sleppa å stemma for at regjeringa blir bunden av at Stortinget skal gå inn og styra forskrifter i dag.

Geir Sigbjørn Toskedal (KrF) [13:17:05]: La meg først av alt si at dette på flere punkter har vært en krevende sak, også i Kristelig Folkeparti. Først av alt, så det er unnagjort, vil jeg si at det ikke skal bli noen vane fra vår side at vi går inn for forslag som går inn på regjeringens domene og overprøver forskriftsnivå. Det er det redegjort for i innstillingen, og det bør bare gjøres unntaksvis. Tatt i betraktning viktigheten av dette anliggendet og behovet for rask avklaring for bransjen og for alle berørte parter, mener vi at dette er et slikt unntakstilfelle.

Så har jeg lyst til å si at vi er svært tilfreds med det aller meste i den nye byggeforskriften. Også i et klimaperspektiv innehar den vesentlige forbedringer. Unntaket var dette med arealgrensen for når annet enn direktevirkende elektrisitet må monteres.

Vi har akkurat nå et kraftoverskudd i landet vårt. Men det er ikke slik at vi har sikret det for all framtid. Eksport av kraft vil forhåpentligvis øke. Det samme gjelder at en større del av transporten blir elektrifisert. Da er det ikke fornuftig å låse fast mye av den rene energien til oppvarming. I dag finnes det også gode alternativer. I større bygg bør det være et krav om at andre oppvarmingsløsninger, som fjernvarme og varmepumper, eventuelt er på plass. I klimaforliket fra 2012 satte man høye ambisjoner for energiforbruk i boliger. Det er viktig at vi ikke får et tilbakeslag for kompetansen til å prosjektere, installere og videreutvikle løsninger man vil ha stort behov for i framtiden.

Akkurat for øyeblikket er det rimeligere å basere seg på elektrisk oppvarming alene. Vi fikk i løpet av komiteens behandling av denne saken

rapporter om byggeprosjekter på i overkant av 900 m², som altså la seg rett oppunder den nye grensen i forskriften. Vi er glad for at det iallfall i komiteen ble flertall for å gi kommuner som har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg etter plan- og bygningsloven, å kunne pålegge dette også for at nybygg skal ha varmeanlegg, slik at fjernvarme kan benyttes.

Jeg vil med dette ta opp de forslagene Kristelig Folkeparti er en del av, og varsle at også vi, om det ikke blir flertall for de opprinnelige forslagene i Dokument 8:31, vil støtte Arbeiderpartiets forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om at 60 pst. av netto varmebehov for bygg over arealgrensen på 1 000 m² kan dekkes med annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet.»

Selv om det opprinnelige forslaget hadde vært det ideelle, er dette fortsatt en forbedring i forhold til dagens regelverk. Det er fordi at med 60 pst. krav over 1 000 m² vil profesjonelle utbyggere kunne velge langsiktige løsninger fra dag én, som jo kommer brukeren og samfunnet til gode. Et slikt krav, over 1 000 m², vil fortsatt fremme løsninger som nesten-nullenergibygg trolig vil trenge om fire år. Det påhviler oss alle å tenke helhetlig og framtidsrettet om vi skal løse klimautfordringene. Men vi har tvilt oss fram til dette, for det er en grense – en balansegang – mellom kostnad, pris og de gode prinsipper om miljø og kvalitet. Vi har i dette tilfellet tvilt oss fram til det balansepunkt som dermed gjør at vi subsidiært støtter Arbeiderpartiets forslag.

Så er det slik at tiltakshavere og utbyggere må utfordre denne bransjen og leverandører, rørleggere osv., både på pris og kvalitet, slik at de blir konkurransedyktige med den elektriske oppvarmingen. Det vil jeg tro at de bør tilstrebe seg.

Komitélederen har stilt spørsmålet: Hvis dette ikke fungerer, er man da villig til å se på saken på nytt? Jeg kan på Kristelig Folkepartis vegne si at vi er alltid villig til å se på og få til kloke løsninger. Så det skal vi gjerne komme tilbake til. Men foreløpig har vi altså valgt å lande på det balansepunktet som gjør at vi vil støtte Arbeiderpartiets forslag i dag.

Presidenten: Representanten Toskedal har tatt opp de forslagene han selv refererte til.

Heidi Greni (Sp) [13:22:18]: Regjeringen har valgt å svekke miljøkravene i byggt teknisk forskrift, TEK 15, ved å fjerne kravet om at en bestemt andel av varmebehovet skal dekkes med annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet. Dette vil gjelde en stor del av bygningsmassen.

Forslaget fra representantene fra Venstre og SV er å beholde miljøkravene til oppvarming fra TEK 10.

Under Senterpartiets ledelse av Kommunal- og regionaldepartementet ble TEK 10 lagt fram for å fremme en mer miljøvennlig byggsektor og gjennom det nå ambisiøse klimapolitiske mål. Dette bygde opp under brede forlik her på Stortinget om klimapolitikken. Dagens regjering ønsker ikke å følge opp disse ambisjonene. «Vannbåren varme i nye bygninger blir en saga blott», sier en energirådgiver til Teknisk Ukeblad om konsekvensene av dette.

Jeg ser at regjeringen begrunner sine endringer i byggt teknisk forskrift med at målet om energieffektive og klimavennlige bygg nås gjennom byggt tekniske krav og panelovner. De viser til at elektrisitet til oppvarming er billig og miljøeffektivt. Et hovedargument er likevel ønsket om å få ned byggekostnadene. Det vises til at OBOS mener at en kan spare 60 000 kr i byggekostnader for en leilighet ved å få mulighet til basere seg på elektriske oppvarmingsløsninger. Komitelederen opererte med et tall på 100 000 kr. Andre mener de reelle ekstrakostnadene er langt lavere. Norsk Fjernvarme mener at nyutviklede løsninger vil være i størrelsesorden 8 000 kr. Det er et helt annet tall.

Elektrisk strøm fra vannkraft er miljøvennlig energi. Det er jeg helt enig med departementet i. Likevel er det ikke slik at vi vil nå ambisiøse klimamål gjennom å basere oss på at vannkraft skal løse alle våre energiutfordringer. Det er behov for også å utnytte andre fornybare energikilder.

TEK 10 innførte krav til etablering av vannbåren varme. Dette har vært svært viktig for utvikling av fjernvarmeanlegg basert på bioenergi, varmepumper, overskuddsvarme fra kjøling, solenergi osv.

Det er riktig at det koster litt mer å etablere systemer for vannbåren varme i bygninger, men det er en installasjonskostnad som betaler seg over få år. Byggebransjen konkurrerer om å levere de billigste boligene i markedet her og nå, uten særlig hensyn til merverdien ved miljøvennlige løsninger over tid. Det er en ærlig sak fra deres side. Men jeg må si jeg beklager at departementet så ensidig har hørt på dem alene, og ikke lyttet til de svært mange innspill som har kommet fra andre aktører i markedet.

En samstemmig miljøbevegelse og et bredt spekter av markedsaktører for utvikling og levering av andre energiformer enn elektrisitet mener endringene i byggeforskriftene vil stoppe veksten vi de senere årene har hatt i utviklingen av fornybare og miljøvennlige løsninger for energiforsyning og oppvarming av nye bygg. Det mener jeg det må tas hensyn til.

Senterpartiet støtter forslagene som er framsatt i representantforslaget, og fremmer i innstillingen forslag i samsvar med det sammen med Kristelig Folkeparti, Venstre og SV. Senterpartiet er også medforslagsstiller til flertallets forslag hvor Stortinget ber regjeringen innføre en bestemmelse slik at der hvor kommuner har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg, kan kommunen vedta at nye bygninger utstyres med varmeanlegg slik at fjernvarme kan nyttes.

Dersom mindretallsforslagene vi inngår i, ikke vedtas, vil Senterpartiet subsidiært støtte forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti. Vi vil også støtte forslag nr. 6, fra Kristelig Folkeparti.

André N. Skjelstad (V) [13:27:10]: Venstre mener at klimaforliket fra 2012 stadfester at arbeidet med energiomlegging og energieffektivisering i bygg skal fortsette, bl.a. gjennom skjerping av energikravene i byggteknisk forskrift. Den 17. november 2015 la regjeringen Solberg fram nye energikrav for passivhus, som skal gjelde fra 1. januar 2016 med ett års overgangsperiode. Disse kravene innebærer mer ambisiøse krav til netto energibehov enn TEK 10, og varmeinstallasjon for fossilt brensel forbys. Småhus, eneboliger, to- til firemannsboliger, rekkehus og kjedehus vil i

praksis kunne velge mellom å installere panelovner og pipe, vannbåren varme eller å bygge i henhold til den mer ambisiøse passivhusstandarden. Venstre støtter alle disse nye kravene.

Regjeringen Solbergs nye energiforsyningskrav og økning i arealgrense gjør det dessverre enklere for utbyggere å velge direktevirkende elektrisitet til oppvarming. Det stilles ingen krav til energiforsyning under den nye arealgrensen på 1 000 m². For bygg over arealgrensen er det tilstrekkelig å tilrettelegge for at energifleksible løsninger kan benyttes en gang i framtiden istedenfor å installere det i dag.

Venstre frykter at endringene går på bekostning av alternative løsninger for oppvarming og kjøling i bygg, som bl.a. varmepumper, solvarme, geovarme, fjernvarme og bioenergi. Venstre mener dette er en uheldig konsekvens når det om få år og i tråd med klimaforliket skal stilles krav om nesten-null-energinivå, hvor slike løsninger vil inngå. I tillegg er det uheldig å tillate økt bruk av direktevirkende strøm til oppvarming når resten av samfunnet må ta i bruk denne rene kraften for å kutte klimagassutslippene.

Arealgrensen for energiforsyningskravene økes i den nye forskriften fra 500 m² til 1 000 m² oppvarmet bruttoareal. Endringen medfører at energiforsyning ikke reguleres i bygg under arealgrensen, med unntak av småhus. Venstre er bekymret for at utbyggere vil tilpasse seg en arealgrense på 1 000 m² når det ikke stilles tilsvarende krav under arealgrensen. Derfor mener vi at det burde vært et krav til energiforsyning både over og under arealgrensen, slik at bygg under 500 m² må dekke

40 pst. av netto varmebehov gjennom annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet.

I innstillingen fikk vi ikke med oss et flertall på å sette krav til bygg under 1 000 m², men jeg håper at vi i dag kan sikre flertall for forslaget som støttes av Arbeiderpartiet, SV og Venstre om å be regjeringen innføre krav om at 60 pst. av netto varmebehov for bygg over 1 000 m² kan dekkes med annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet. Et slikt krav vil sikre at det i større bygg fortsatt velges og videreutvikles løsninger som er mer langsiktige, og som ikke minst trengs i nesten-null-energibygging.

Det er kommet en rekke innvendinger, spesielt fra boligprodusenter, om at slike krav vil føre til mye dyrere bygg. Jeg mener det ikke er belegg for å si det. Jeg vil også minne om at man må se på kostnadene i et lenger perspektiv, også etter at bygget er levert. Dersom vi ikke innfører krav, vil nok mange velge den billigste løsningen i dag, og det er ikke sikkert at det er det mest framtidsrettede om få år. Da vil det være svært kostnadskrevende å bytte den løsningen for energiforsyning man valgte når bygget var nytt.

I tillegg er det viktig å etablere en nasjonal definisjon og tilhørende energikrav for nesten-null-energinivå som skal gjelde fra 2020. Det er viktig å sikre bransjen og utbyggerne forutsigbarhet for krav som skal stilles om få år. En definisjon og energikrav må utarbeides i tett dialog mellom myndigheter, bransjeaktører og andre relevante aktører. Jeg håper derfor at et flertall av partiene også kan støtte dette forslaget.

Så er det fristende å legge inn noen kommentarer etter at representantene Kapur og Njåstad har vært oppe her i dag. Litt av det flertallet er tydelig på, er at det gjelder å handle langsiktig. Det vil uansett kostnad være billigere når man kommer til slutteffekten. Jeg har vanskelig for å skjønne at totalsummen om ti–femten år vil være dyrere. Selvfølgelig kan løsningen være dyrere i nuet, men når man bygger hus, har man et lenger perspektiv enn to år fram i tid.

Jeg tar til slutt opp forslag nr. 5 på vegne av Venstre og Sosialistisk Venstreparti.

Presidenten: Representanten André N. Skjelstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Karin Andersen (SV) [13:31:42]: Forslagene vi har fremmet sammen med Venstre, er nødvendige, fordi fornybar kraft er en verdifull energikilde og må brukes til å kutte utslipp. Energikrav som stilles, må sikre framtidige gode løsninger fra dag én, og forbrukerne må ikke lures inn i økt strømforbruk og effektforbruk.

Grunnen til at vi har fremmet disse forslagene, er at disse målsettingene er viktige og er en del av klimaforliket. Det er mange punkter i endringene som har vært bra, og som både SV, Venstre og flertallet, tror jeg, har sluttet seg til, men det er noen av svekkelsene på kravene til bygg som bryter med klimaforliket, og derfor har det vært nødvendig å reise denne saken. Det er derfor det også er nødvendig å gripe inn i en sak som omhandler en forskrift. For når Stortinget – flertallet – vedtar et klimaforlik, og regjeringen

ikke følger det opp, er det helt legitimt av Stortinget å gripe inn i de endringene som regjeringen gjør.

El er en veldig foredlet energikilde. Den har vi bruk for til svært mange andre ting, til elektrifisering av bilparken, bussparken og ikke minst industrien, som trenger denne energien – ikke kaste den bort til oppvarming av bygg. Det er viktig at vi har regler nå som fremmer riktig bruk av den fint foredlede energikilden som el er.

Det har vært mye snakk om byggekostnader. SSB fører statistikk over byggekostnader og boligpriser, og det spriker mer og mer for hvert år. I 2014 økte byggekostnadene på blokkleiligheter med 2 pst., mens boligprisen økte med 9 pst. Alle vet at boligprisen fastsettes i markedet i Norge – den gjør det, så økte byggekostnader vil ikke nødvendigvis tas ut i markedet hvis markedet ikke er villig til å betale for det, og det er marginer her som burde utnyttes. Det er litt ille å høre at de som skal produsere boliger, er så lite interessert i de viktige, store samfunnsmessige utfordringene. Vi har den samme debatten når vi diskuterer universell utforming, å bygge boliger som kan være brukelige for alle i alle livets faser og tildragelser. Da er det også boligprisene og ungdommen som skyves foran. Men om man ser på marginene her, er det mye å gå på, og det må andre reguleringer til hvis det skal være sammenheng.

Så er det helt nødvendig å få beholde de grensene som har vært før, på 500 m². Derfor blir diskusjonen om at dette er lite forutsigbart/stabilt, litt komisk. Det vi foreslår, er nettopp å videreføre de reglene som har vært før, og det må jo være det mest stabile som finnes, å beholde det. Og 1 000

m² er veldig mye. Det skal bygges veldig mye i de nærmeste årene, som representanten Kapur sa, men veldig mye av det vil være under 1 000 m², og jeg skal vedde en tier på at veldig mye vil bli 995 m², nettopp for å tilpasse seg dette. Men med en grense på 500 m² ville svært mye mer komme inn under disse kravene og derfor bli omfattet av reglene.

Så til slutt: vannbåren varme og kommunene. Veldig mange kommuner har satset på dette som en bra måte for å utnytte spillvarme og forbrenningsvarme fra søppel. Trysil kommune, som jeg var i i forrige uke, har vært en foregangskommune på dette. De har brukt materiale fra sin egen skogindustri i dette og bygd ut bl.a. hele Trysilfjellet med vannbåren varme. De er helt avhengige av at tilknytningsplikten kan følges opp, og at det fortsetter, ellers er de «out of business». Det betyr at kommunene i så fall har satset på noe som tidligere regjeringer har bedt dem om å satse på, og nå blir lurt av denne regjeringen og flertallet.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:36:59]: Nye energikrav til bygg ble innført 1. januar i år etter lang tids arbeid, høring og avveining av mange ulike hensyn. Kravet er en oppfølging av klimaforliket og skal sikre at nye boliger og bygg blir mer energieffektive og klimavennlige. Nye krav gjør nybygg om lag 20–25 pst. mer energieffektive. Totalt sett kan nye energikrav gi en energieffektivisering på om lag 1 TWh per år. Det tilsvarer energiforbruket til om lag 50 000 husholdninger – hvert år.

For regjeringen er det viktig at vi oppnår både målene i klimaforliket og ambisjonen om raskere, enklere og rimeligere boligbygging. Jeg registrerer

at representanten Karin Andersen sier at regjeringen bryter klimaforliket. Det ber jeg om blir dokumentert, og jeg vil sterkt avvise en slik påstand.

Det er viktig at regelverket er enkelt, og at det legger til rette for lavere byggekostnader. De nye energikravene skal bidra til dette. En hel næring har tilpasset seg de nye reglene.

Kravet til energiforsyning ble endret fordi regjeringen ønsker et enklere regelverk og lavere byggekostnader. De nye kravene innebærer at bygg får et vesentlig lavere varmebehov – som kan dekkes av enklere og rimeligere oppvarmingssystemer. Derfor åpnet vi for at nye bygg i større grad enn tidligere kan benytte elektrisitet til oppvarming.

Energikravene skal samtidig sikre at byggene ikke låses til elektrisitet som eneste mulige varmekilde. For småhus er det derfor krav om skorstein, slik at det skal være mulig å ta i bruk også andre energiløsninger enn elektrisitet. For større bygg over 1 000 m² stilles det krav om fleksible varmesystemer. Det vil som oftest bety installasjon av vannbåren varme, men andre løsninger er også mulig. Bygg over 1 000 m² skal tilrettelegges for bruk av lavtemperatur varmeløsninger, slik at det er mulig å bytte energiforsyning, f.eks. fra elkjel til varmepumpe.

Når det gjelder komiteens innstilling, vil jeg aller først si at jeg er glad for at komiteen mener det er viktig at fremtidens bygg er energieffektive og klimavennlige, og at det gis tilslutning til hovedlinjene i energikravene, nemlig mer energieffektive bygg og forbud mot fossil oppvarming. Jeg er også glad for at komiteen understreker viktigheten av at byggebransjen har

forutsigbarhet. Allerede i fjor høst startet næringen tilpasning til nye regler. Det vil derfor være uheldig om krav endres raskt uten grundig vurdering og nye høringer.

Komiteens flertall tilrår å innføre en bestemmelse som skal tilrettelegge for å ta i bruk fjernvarme i nye bygg. En slik bestemmelse, den såkalte tilretteleggingsplikten, fantes også i de tidligere energikravene. I praksis var dette et krav om vannbåren varme der kommunen har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarme.

Ordringen, tilretteleggingsplikten, fikk noen uheldige konsekvenser for kostnader og miljø. Ordringen ga manglende fleksibilitet og valgmulighet for utbyggere som ønsket andre varmeløsninger, eller ville se varme og kjøling i sammenheng. Vi fjernet derfor tilretteleggelsesplikten i nye energikrav. Dette gir først og fremst forenklinger for bygg under 1 000 m².

Komiteens tilråding innebærer at tilretteleggelsesplikten gjeninnføres, men at muligheten til å pålegge en slik plikt legges til kommunene. Slik jeg vurderer det, innebærer dette at det blir opp til kommunen å fastsette hvilke bygg som må bygges med vannbåren varme.

Forslaget kan gi økte byggekostnader for mindre bygg, under 1 000 m², fordi vannbåren varme ofte er mer kostbart enn elektriske systemer. Det kan også gi mindre forutsigbarhet for utbyggere, fordi kravene til varmesystem kan variere fra kommune til kommune – og innad i kommuner.

Komiteens tilråding innebærer en vesentlig endring i de nye energikravene. Det innebærer også vesentlige endringer fra tidligere krav. I dagens lovverk kan ikke kommunene stille tekniske særkrav på områder som er regulert i forskrift.

Av hensyn til forutsigbarhet for byggenæringen mener jeg derfor at det bør innhentes synspunkter på hvordan en slik bestemmelse kan utformes på en hensiktsmessig måte, slik at vi unngår uheldige virkninger for miljø og kostnader. Jeg mener også at forslaget må ses i sammenheng med andre pågående prosesser som påvirker reguleringen av fjernvarme.

Komiteens flertall beskriver at intensjonen med forslaget er å sikre at potensialet fra fjernvarme blir opprettholdt, og at kommunene kan bestemme hvordan lokale varmeressurser kan brukes. Jeg vil vurdere hvordan regelverket kan ivareta intensjonen med forslaget, samtidig som vi sikrer byggenæringens behov for et forutsigbart regelverk, og ivaretar hensynet til miljø og byggekostnader.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Stine Renate Håheim (A) [13:42:08]: Jeg kunne tenke meg å spørre statsråden om hvordan man nå vil følge opp de vedtakene som blir gjort i Stortinget i dag. Det er flere forslag som det ligger an til å bli flertall for, så det kunne vært interessant for Stortinget også å få høre hvordan dette nå vil bli arbeidet videre med.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:42:28]: Det vil jo alltid være slik at en statsråd er forpliktet til å følge opp de vedtak som fattes i Stortinget.

Når det gjelder spørsmålet om å tilrettelegge for tilknytningsplikt for bruk av vannbåren varme i kommunene, er det et forslag som vil kreve lovendring, og forslaget må selvfølgelig ut på høring. Som jeg redegjorde for i mitt innlegg, vil vi se det i sammenheng også med pågående prosesser som handler om bruk av vannbåren varme.

Når det gjelder spørsmålet om å gjeninnføre regulering av 60 pst. direktevirkende elektrisitet for bygg på over 1 000 m², innebærer det en vesentlig endring i de tekniske forskriftene. Det vil derfor være naturlig at det forslaget sendes på høring, for det er ikke det samme å innføre dette kravet i de nye reglene som det det var i det gamle regelverket. Så vil vi da vurdere de høringsinnspillene vi får, og så vil vi eventuelt komme tilbake til Stortinget dersom vi anser det som nødvendig.

Stine Renate Håheim (A) [13:43:34]: Da kan jeg i hvert fall på vegne av Arbeiderpartiet – og jeg hørte også at Kristelig Folkeparti sa det – forsikre om at hvis det kommer en sak, skal vi selvfølgelig behandle den på en grundig og god måte her i huset, for vi anerkjenner jo også at teknisk forskrift er noe komplisert, og de ulike elementene henger sammen med hverandre. Men jeg er glad for at statsråden er så tydelig på at dette vil bli fulgt opp.

Så har jeg et spørsmål til statsråden, for det er jo sånn at denne veilederen som kom fra DiBK, hvor man satte kravet til energifleksibilitet til 50 pst, i hvert fall skapte en del debatt. Den er jo nå trukket. Så mitt spørsmål er egentlig: Hvordan forholder byggebransjen seg til den TEK-en som nå foreligger, all den tid man har en veileder som er trukket tilbake? Da regner

jeg med at det også vil komme endringer i prosenten på energifleksibilitet. Så denne saken har jo vært i spill lenge, for å si det sånn.

Statsråd Jan Tore Sanner [13:44:33]: La meg først bekrefte at fastsettelse av tekniske byggekrav er svært krevende, og at dette er et område hvor det er mange som har sterke interesser. Det aner meg at Stortinget også har registrert det i arbeidet med representantforslaget. Det er sterke næringsinteresser, det er sterke politiske interesser. Det vi har forsøkt å gjøre i arbeidet med de nye energikravene, er for det første å oppfylle Stortingets klimaforlik. Det mener jeg at vi gjør. Det andre er at vi har vært opptatt av å bidra til at nye krav ikke skal bidra til å øke kostnadene unødvendig, og så handler det om å finne en god avveining.

Vi har dialog med næringen om den videre oppfølgingen, i etterkant av at veilederen ble trukket. Det er ikke til å unngå at det kan komme noen uklarheter når man behandler en så komplisert sak, men vi rydder opp når det er nødvendig.

Heidi Greni (Sp) [13:45:48]: Statsråden sier i sitt brev til komiteen at regjeringen ønsker raskere, enklere og rimeligere boligbygging. Det er begrunnelsen for at byggenæringen skal slippe krav om installasjon av vannbåren varme. Det er billigst å installere panelovner. Ut over de miljø- og klimamessige argumentene for å legge til rette for et bredere spekter av varmesystem blir det også et spørsmål om investeringskostnader opp mot driftskostnader over tid. I et ti–tjueårsperspektiv kan investeringskostnadene være mer enn innspart fordi vannbåren varme gir billigere løsninger enn elektrisitet. Vi skal bare noen få år tilbake før

strømprisene var mye høyere enn de er i dag. Er det langsiktige kostnadsperspektivet ivaretatt i departementets vurderinger?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:46:43]: Ja, vi mener at vi ivaretar hensynet til de kortsiktige ønskene om å holde byggekostnadene nede – og det trodde jeg det var bred politisk enighet om, at vi skal bidra til at det ikke blir vanskeligere for unge mennesker å komme inn på boligmarkedet – og vi mener at dette forslaget, de tekniske forskriftene som nå er fastsatt, også bidrar til den langsiktige omstillingen, som jeg tror vi også er enige om. Energikravene innebærer jo at byggene blir om lag 20–25 pst. mer energieffektive, og når det er mindre behov for oppvarming, mener vi også at man kan åpne for bruk av elektrisitet – fordi det er mindre behov for oppvarming. Da mener vi at det er et egnet virkemiddel til å holde byggekostnadene nede.

Karin Andersen (SV) [13:47:47]: Klimaforliket stadfester at energikravene skal skjerpes til nesten-null-energinivå i 2020. Et slikt bygg vil ha lavere energibehov, som statsråden sier, men gode løsninger vil være solenergi, bioenergi, varmepumper, fjernvarme, sammen med frikjøling og energilagring. Det er bare fire år til disse nye kravene skal stilles, og skal bransjene overleve og ha forutsetninger for å møte kravene, må de kunne få beholde og utvikle dagens kompetanse og finne nye løsninger. Bransjene selv sier at regjeringens energikrav nå står i fare for å føre oss i motsatt retning. Hvorfor er ikke statsråden opptatt av at vi må utvikle disse alternative energikildene som kan brukes til oppvarming, og ikke sløser bort viktig og foredlet elektrisitet?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:48:49]: La meg først si at når representanten Andersen ikke gjentok sin påstand om at regjeringen bryter klimaforliket, legger jeg til grunn at den påstanden er død og begravet, for det var en grov påstand. Jeg har vært opptatt av at vi skal oppfylle klimaforliket ved fastsettelse av de nye energikravene, og jeg mener at slike påstander må dokumenteres.

De kravene som vi fastsetter, skal være mest mulig teknologinøytrale, og vi mener at her vil man velge de løsningene som er best, mest energieffektive og mest kostnadseffektive. Hele bransjen vet hvor vi skal i 2020. Vi er også tydelige på at dette er første skritt i retning av enda mer energieffektive boliger, og at kravene vil bli ytterligere skjerpet frem mot 2020.

Karin Andersen (SV) [13:49:48]: Statsråden svarer ikke på bruken av energi. Elektrisitet er en foredlet energi som vi trenger til å omstille samfunnet i tråd med klimaforliket. Da kan vi ikke sløse bort denne strømmen til å varme opp bygg, for til det har vi andre løsninger, og det står mange bransjer klare – som statsråden ikke snakker om – som er klare til å utvikle den energien vi kan bruke til å varme opp bygg med. Vi er nødt til å gjøre begge deler om vi skal nå klimaforlikets mål om både å få nesten-null-energinivå og å kunne legge om bruken av ikke-fornybar energi i andre sektorer i samfunnet, som f.eks. samferdsel.

Da er mitt spørsmål: Hvorfor mener statsråden det er riktig å sløse bort så mye strøm til å varme opp bygg når vi har alternative løsninger som gir arbeidsplasser, som utvikler teknologi, og som også er bransjer som er interessert i å leve videre og bidra til klimaforliket?

Statsråd Jan Tore Sanner [13:50:55]: Det er to svar på det: Det ene er at energikravene innebærer at byggene blir 20–25 pst. mer energieffektive. Det innebærer at vi reduserer behovet for oppvarming. Det er et viktig resultat av de nye energikravene.

Det andre, som jeg trodde var viktig også for Sosialistisk Venstreparti, er at vi må holde byggekostnadene nede. Det er mange debatter i denne salen hvor det er mange som er bekymret for de unges situasjon på boligmarkedet, og det er klart at med nye og skjerpede krav hele tiden kan det bidra til høyere byggekostnader og gjøre det vanskeligere for unge mennesker å komme inn på boligmarkedet.

Vi mener at vi har funnet en god balanse, hvor vi bidrar til mer energieffektive bygg samtidig som vi bidrar til at kostnadene ikke stiger mer enn nødvendig for de mange unge som skal inn på boligmarkedet.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Mudassar Kapur (H) [13:52:13]: Jeg vil takke komiteen for debatten, med mindre noen har tegnet seg for nye 3-minuttere eller 1-minuttere, som gjør at vi må fortsette debatten, men så langt takker jeg for debatten.

Jeg synes det var en nyttig klargjøring av statsråden om hvordan disse vedtakene vil tas videre. Jeg forstår det slik at det man vedtar i dag, må tilbake igjen, ut på høring, og så må regjeringen komme tilbake til Stortinget

med resultatet av høringen og hvordan man skal ta saken videre. Vi får se når vi kommer så langt.

Jeg ser også signalene fra Kristelig Folkeparti, som stiller seg positive til å få en sak tilbake, sammen med både Arbeiderpartiet og ikke minst oss andre.

Det er ingen tvil om at jeg gjerne skulle sett at vi ikke fikk disse vedtakene, for jeg mener fortsatt at dagens forskrift er streng nok, ved at bygninger over 1 000 m² har strengere krav til energifleksible løsninger enn bygg under 1 000 m². Derfor er det unødvendig å vedta noe som i realiteten vil gjøre det dyrere å bygge nye boliger. I stedet for rimelige elektriske ovner, må det nå installeres vannbåren varme i gulvet eller en radiator, og alt dette er med på å sende byggekostnadene oppover.

Jeg la også merke til, i ordvekslingen mellom statsråden og representanten Karin Andersen fra SV, at spørsmålet om hvorvidt representanten fra SV fortsatt mener at regjeringen har brutt klimaforliket igjen ble adressert. Hun kunne ikke bekrefte at hun trakk tilbake den påstanden, men i og med at hun ikke fastholdt den lenger, tenker jeg at det er best at den er død og begravet, for det var en grov påstand.

Avslutningsvis vil jeg også bare reflektere litt over dette med unntakstilstand. Mange har i dag sagt at man vet at Stortinget egentlig ikke skal drive med forskriftsendringer og vedta forskrifter, men dette er en unntakstilstand. Jeg håper ikke at denne saken skaper presedens for hva som er en unntakstilstand i dette stortinget, som gjør at vi skal gå inn og

begynne å endre forskrifter. Jeg mener også at hvis vi ser på hvordan de forslagene som opprinnelig kom fra SV og Venstre, har blitt møtt av en samlet næring, er også det et bevis på at Stortinget ikke skal legge seg opp i forskrifter. Det skaper bare usikkerhet, dårlig politikk og uforutsigbarhet. Man må nesten være fra Sosialistisk Venstreparti når man mener at det å fortsette med dårlig politikk og gårsdagens løsninger er definisjonen på stabilitet.

Karin Andersen (SV) [13:55:28]: Det å fortsette med regler som gjør at man får utviklet bransjer som holder på med oppvarming av alternative fornybare energikilder, er positivt. Det er stabilt, og det er en arealgrense som bransjen har vært vant til i mange år, så det å si at det er en stor endring og medfører stor ustabilitet, faller på sin egen urimelighet.

Problemet med endringen som regjeringen gjør, er nettopp at man legger opp til mer bruk av el til oppvarming der man kan bruke andre energikilder, fordi strømmen er en foredlet energikilde som bør brukes til å elektrifisere andre deler av samfunnet som i dag drives med ikke-fornybare forurensende energikilder. Det gjelder f.eks. hele transportsektoren, som det er stort behov for, der vi må få ned utslippene. Det er fordi denne virkningen ikke kommer, og den løsningen ikke er der, fordi vi vil mangle strøm til å finne gode løsninger der man ikke forholder seg til målsettingene våre i klimaforliket. For det lar seg ikke gjøre hvis man ikke sørger for å kunne bruke strømmen til andre ting.

Så til påstanden som gjentas om at strengere energikrav fører til dyrere boliger. Det hevdes alltid når det stilles nye krav, det har det gjort

bestandig. Det hevdes når det gjelder energiforsyningskrav som sikrer f.eks. bedre vinduer eller bygningskropp, at det alltid fordyrer, og at det alltid er boligkjøperen som skal ha den regningen. Det er mange faktorer som driver boligprisen. Det er befolkningsvekst, beliggenhet, tomter og mangel på tomter. Tallene fra SSB viser at boligprisene øker vesentlig mye mer enn byggekostnadene. Det betyr at prisen fastsettes ikke av byggekostnadene, men av markedsprisen og alle de forutsetningene som jeg nevnte.

Her er det veldig mye regjeringen kan gjøre for å sikre at det er nok tomter, at det bygges mer – f.eks. ved å øke Husbankens rammer, som regjeringen ikke har villet gjøre, for å få opp boligbyggingen – for det er det som kan få prisen ned. Enkelte energikrav vil koste noe mer ved ikrafttredelsen av en forskrift, men det er billigere når man får opp volumet og erfaringen, det er billigere i livsløpet, og det må være det aller viktigste.

Statsråd Jan Tore Sanner[13:58:36]: Representanten Karin Andersen sa i sitt hovedinnlegg at regjeringen bryter klimaforliket. Nå ble det gjentatt i en litt mildere versjon, hvor representanten Karin Andersen sier at regjeringen ikke forholder seg til målsettingene i klimaforliket. Jeg må nesten forvente at representanten fra Sosialistisk Venstreparti dokumenterer hva man mener når det sies at regjeringen enten bryter eller ikke forholder seg til målsettingene i klimaforliket. Det er feil – vi følger opp klimaforliket.

Det er heller ikke riktig når det hevdes at man vil bruke mer elektrisitet. Nei, man vil bruke mindre elektrisitet, fordi at med de nye energikravene så øker man energieffektiviteten med mellom 20 og 25 pst. Det tilsvarer

energibruken til om lag 50 000 husholdninger eller 1 TWh per år. Jeg kan ikke forstå at representanten Karin Andersen mener at det da vil bli behov for mer el. Nei, det vil bli behov for mindre. Men når man får denne kraftige reduksjonen, så mener vi at vi kan ta høyde for at vi også kan gjennomføre krav som gjør at unge mennesker kan komme inn på boligmarkedet uten å betale enda mer for boligen sin. Det er her SV igjen bommer når man ikke ser at det er en sammenheng mellom de kravene som vi legger på boligbyggerne, og den prisen som unge mennesker må betale når de skal ut på boligmarkedet.

Helt til slutt: Det er ikke bare å gjeninnføre et gammelt krav på nye regler, fordi energikravene er vesentlig endret fra det som gjaldt før 1. januar 2016. Det er derfor jeg bekreftet overfor representanten fra Arbeiderpartiet, Stine Renate Håheim, at eventuell endring må på høring, og at vi da må vurdere de høringsuttalelsene som kommer inn, og at vi så eventuelt vil komme tilbake til Stortinget.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [14:00:53]: Jeg forutsetter at man har lest innstillingen, og der står det i merknadene fra Kristelig Folkeparti, Venstre og Sosialistisk Venstreparti at i «stedet for å utforme energiforsyningskravene i tråd med Klimaforliket og muliggjøre nesten-null-energinivå fra 2020, legger de nye energiforsyningskravene opp til økt bruk av direktevirkende elektrisitet».

Så merker jeg også at statsråden igjen ikke tar inn over seg at boligprisene fastsettes i markedet, og at det er mye også regjeringen kan gjøre der for å øke boligbyggingen og få det til.

Så er det riktig at disse kravene vil redusere bruken av energi i de enkelte boliger, men det skal bygges fryktelig mye framover, og det skal også gjøres store endringer i andre samfunnssektorer, der vi trenger denne el-en. Vi trenger all el vi kan få, for det er altså ikke sånn at alle som sitter i denne salen, også vil bygge ut hvert eneste vassdrag som fins. Vi ønsker også å bevare natur og utvikle den måten vi kan f.eks. varme opp bygg på med alternative kilder. Det stoppes nå.

Statsråd Jan Tore Sanner [14:02:10]: Jeg har lest merknadene fra komiteen, men jeg kan ikke se at den komitémerknaden er noen som helst dokumentasjon på at regjeringen skulle bryte noe klimaforlik. Det var bare en påstand fra en merknad om at man ikke handlet i tråd med Klimaforliket. Jeg er grunnleggende uenig i det. Representanten Karin Andersen har ikke på noe punkt klart å dokumentere den påstanden i løpet av denne debatten. Jeg synes litt respekt også for andre partier tilsier at der hvor vi faktisk er enige om Klimaforliket, skal vi ikke trekke hverandres motiver i tvil.

Så er jeg helt enig med representanten Karin Andersen i at boligprisene avklares i markedet. Det er grunnen til at regjeringen i vår boligsosiale strategi og i vår boligstrategi har lagt vekt på tilbudssiden, nemlig at vi må tilrettelegge for at det kan bygges mer, billigere og raskere. Det er også bakgrunnen for at regjeringen gjennomfører betydelige forenklinger i plan-

og bygningsloven og i de tekniske forskriftene, slik at det kan bygges raskere og rimeligere. Det er også grunnen til at regjeringen har hevet terskelen for innsigelser nettopp for å kunne legge til rette for mer og raskere boligbygging. Ja, det er tilbudssiden det handler om, og derfor må vi også unngå unødvendig fordyrende tekniske krav for dem som skal bygge.

Mudassar Kapur (H) [14:03:59]: Det var egentlig SVs merkelige definisjon av hvordan boligmarkedet fungerer, som fikk meg til å ta ordet. SVs representant viser til at det er markedet som bestemmer boligprisene. Men markedet består jo av en tilbudsside og en etterspørselsside, og tilbudssiden – altså boligprisen – er selvfølgelig summen av hvor stor etterspørselen er og byggekostnadene. Når man år etter år med en rød-grønn regjering har påført byggebransjen nye tekniske detaljer og krav – som ikke en gang er synkronisert med innovasjonen i den samme bransjen – har man sørget for at man har fått høyere byggekostnader. Det er en regning som dessverre også sendes til den enkelte forbruker og kjøper.

Partier som SV, Arbeiderpartiet, Høyre og andre er til stede, vi er representert i mange av de store byene – i pressområdene. Det å stå her og si at tekniske krav og detaljer ikke bidrar til økte byggepriser, som igjen har en viktig effekt på boligprisene, er en merkelig teori. Jeg vil gjerne ha en diskusjon med Karin Andersen om hvordan markedet fungerer, men markedet fungerer ikke på den måten at Karin Andersen og SV er den ene siden av markedet – altså den som bestemmer hvordan alle boliger i Norge skal bygges – så skal man bare bygge disse boligene, folk må kjøpe dem,

og hvis de ikke de har råd til det, kan man alltid pøse på med statlige midler. Dette henger ikke sammen.

Det vi har snakket om i denne debatten, er at det selvfølgelig er viktig med energieffektive bygg. Nettopp derfor har man innført en del nye retningslinjer som vil sørge for at de nye byggene vil være energieffektive. Men vi må også finne balansepunktet som gjør at vi kan ha energieffektive bygg samtidig som vi gir en forutsigbarhet for byggenæringen som gjør at de kan bygge disse byggene til en overkommelig pris. Ikke minst må vi ha en fleksibilitet i dette som gjør at innovasjonen i byggenæringen ikke går til spille, for der har man veldig ofte kommet mye lenger med tekniske krav enn vi politikere har gjort. Så dette er ikke noe motsetningsforhold, og det håper jeg representanten Andersen nå snart kan ta inn over seg.

Jeg vil også si at jeg som sakens ordfører har fulgt godt med på debatten, jeg har ennå ikke hørt representanten Karin Andersen trekke tilbake sitt utsagn om at regjeringen bryter klimaforliket. Enten får hun dokumentere det, eller så får hun komme opp her og trekke det. Jeg tror hun er den neste på talerlisten.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Votering i sak nr. 3

(...)

Presidenten: Det voterer over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om at 60 pst. av netto varmebehov for bygg over arealgrensen på 1 000 m² kan dekkes med annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget. Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti ble bifalt med 55 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.32.35)

Komiteen hadde innstilt:

I

Stortinget ber regjeringen innføre en bestemmelse slik at der hvor kommuner har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg etter plan- og

bygningsloven § 27-5, kan kommunen vedta at nye bygninger utstyres med varmeanlegg slik at fjernvarme kan nyttes.

Presidenten: Høyre og Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Innstillingen ble bifalt med 52 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.32.55)

Videre var innstilt:

II

Dokument 8:31 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen og André N. Skjelstad om å beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15) – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.
